Ner 292. ROK 1833. WTOREK 5 LISTOPADA

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA
Kwartalna.........złp. 12
Miesięczna...... „ 5

Jutro Leonarda Wyz.

Gazeta Krakowska

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE
Barometr zredukowany na 0° Reaumura.

Dzien godzina	Barometr na 0 0 0,	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
7 27	„ 1, 507	+ 5,0	— 1.0	Pł. zachodni wicher	Pochmurno	Deszcz.
4 12	„ 3, 322	5,6	+ 2,0	„ „	„ „	
3	„ 3, 656	4,4	+ 2,1	„ „	„ „	Grad.
9	„ 4, 421	2,2	2,8	Zachodni słaby	Pogoda z chmurami	

Część Nieurzędowa.

PRUSSY

Berlin 15 *Października.*

Xiąże Felix Schwarzenberg, który zamiast hr. Clam Martinitz do Hagi odjechał, otrzymał polecenie oświadczyć królowi Hollenderskiemu, że sprzymierzone mocarstwa już w żadnej konferencji udziału mieć nie będą, ale zarazem na zbrojoe wmięszanie się Francji i Anglji przeciw Hollandji nie zezwolą. — Deputowani Neuchatelscy, już odjechali dnia 7 z. m. do kraju. Chociaż nieosiągnęli celu swego poselstwa; przecież bawiąc w Berlinie, byli uprzejmie u dworu przyjmowani.

Dnia 26 *Października.* — W dniu 21 b. m. znajdował się J. K. M. Następca tronu w Düsseldorf; raczył znajdować się na mustrze, poczem udał się do pałacu, gdzie władze wojskowe, cywilna i obywatelskie, mieli szczęście być przedstawionemi.

W Poznaniu rząd ogłosił, iż dla rozszerzającej się fortyfikacyi tego miasta, cmętarz katolicki S. Magdaleny musi być także zajęty, jak się już stało z cmentarzem Ewanielickim; przepisano, jakim sposobem mają być zwłoki i nagrobki przeniesione.

(G.P.R.)

FRANCYA

Paryż 20 *Października.*

Onegday wieczorem król udzielił posłuchanie Nuncyuszowi papiezkiemu, i Biskupowi z St. Brieux. Arcybiskup paryzki zgromadził u siebie na dniu wczorajszym, wyższe duchowieństwo stolicy, w zamiarze udzielenia rezultatu w różnych okolicznościach dotyczących interesu religii.

Wypadki w Hiszpanji, co raz ważniejszemi się stają, wszystkie gazety zapełnione nowinami i uwagami. Donieśliśmy że Santos Ladron dostał się w niewolą, a inne pisma doniosły, że był stawiony przed sądem wojennym, i wyrokiem sądu wskazany na rozstrzelanie; list z Bajonny nadesłany zapewnia, że ten jenerał karolistowski jeszcze żyje, miał bowiem przyrzec ważne tajemnicę z piskowych wyznać. Pułkownik Lorenzo otrzymał rozkaz do Pampelony go odstawić, w zamiarze czynienia powtórnych badań.

Jenerał Castallane, który objął dowództwo nad armiją przy wschodnich pyreneach konsystującą, przybył dnia 13 do Toulozy. W dniu 14 z zrana dał rozkaz dwom batalinom z 34 pułku, zbliżenia się ku granicy hiszpańskiej. Mówią tu także, że kilka baterij artyleryi ma się udać w te okolice.

Z Toulunu pod d. 14 Października donoszą: Wczoraj z rana odpłynął z tąd bryg wojenny z tajemnemi poleceniami ku brzegom Hiszpanii, *Journal des Debats* pisze, zdaje się nie podpadać żadnéj wątpliwości, że izby najdaléj d. 25 grudnia zwołane będą. *Journal de Paris*, także pismo ministerjalne, wątpliwem powyższe podanie czyni.

Na giełdzie głoszono wiadomość z Hiszpanii, że jenerał Castro Torrenno z 3000 ludźmi do Mirandy przybył, i d. 15 uderzył na Karolistów.

Jenerał Moncéj przybył do Paryża, a jenerał Drummont umarł w Lugdunie.

Zwyczaj dawny w Portugalii, według którego królowe Portugalskie same jadać zwykły, usnnięty został przez Donnę Maryą, co bardzo dobre przyjęcie znalazło, w Paryżu. Monitor Francuzki zawiera w części urzędowej raport ministra spraw zagranicznych, a wskutek tego wydane rozporządzenie królewskie, przez które zawarta w Londynie dnia 14 czerwca, konwencya pocztowa pomiędzy Anglią i Francyą, z 17 artykułów i 6 dodatków złożona, doszła do publicznéj wiadomości. Obiedwie układające się strony przyrzekają w téj konwencji przynajmniéj sześć razy w tygodniu wysyłać statek pocztowy z Calais do Dover i z Dover do Calais z listami zobydwóch krajów. Z Calais odchodzić będzie w poniedziałek, wtorek, środę, czwartek, piątek, sobotę i niedziele. Jeżeliby która z stron układających się, także siodmego dnia chciała wyprawić statek pocztowy, jest każdéj wolno. Zarząd pocztowy francuzki obowięzuje się, swoje depesze w dni wspomnione regularnie wieczorem, o godzinie 10 doręczać w Dover, i wzajemnie obowiązał się zarząd poczt Angielskich, doręczać swoje depesze w dniach oznaczonych o godzinie 11 w wieczor w Calais. Obydwom stronom wolno jest podróżnych na tychże statkach pocztowych przewozić; jednakże towary niemogą na nich być prowadzone. Jeżeliby statki skołatane były przez burze tak dalece, że zmuszonemi będą do innego portu zawinąć, naówczas mają być z tegoż portu listy wszelkie najkrotszą drogą odwiezione. Kapitanowie nie mogą przyjmować listów prywatnych, lecz wolno im przewozić depesze rządowe. Statki pocztowe opłacać mają w Calais i Dover prawnie ustanowione opłaty żeglarskie i portowe. Także na wypadek wojny pomiędzy obydwoma kontraktującemi stronami mają te związki pocztowe tak długo trwać, dopóki jedna z stron obydwóch wstrzymania takowych niezażąda. Urządzenie to uskutecznione być ma najdalej od 1 stycznia 1834, tymczasowie zaś rozpocznie się niezwłocznie po wymianie ratyfikowanej konwenyji. Co właśnie już nastąpiło. — W rapporcie wyraża się xiąże Broglie: »Mogę W. K. Mć. zapewnić, iż stan handlowy te ważne poprawy, jakie przez wspomnioną konwencją, w naszych związkach pocztowych z Anglią zaprowadzone zostały, z żywem uznaniem jako nowy dowód troskliwości W. K. M. przyjął. Uczyniona przez to łatwość korrespondującéj i podróżującéj publiczności znacznie przyłoży się do ściśliejszego połączenia węzła istniejącego pomiędzy obydwoma narodami.

(*G. R. P.*)

ANGLIA.

Londyn 18 *Października.*

Zwołanie parlamentu odroczone zostało na ostatniem posiedzeniu ministrów pod przewodnictwem samego króla, na d. 12 grudnia r. b. Według listu z Wenecji, umieszczonego w kurjerze Angielskim, zabawiwszy jenerał Cubieres w tem mieście blisko półmiesiąca, żądał u tamecznych władz dla siebie i swej rodziny paszportów do Parmy i Modeny, lecz takowych nieuzyskał. Oświadczono mu: że tylko do Ferrary, Bonji i Ankony udzielone mogą być, poczem nie dopiąwszy celu, wrócił do Ankony.

Podług listu umieszczonego w *Times* z d. 19 Października przez Don Antonio d'Andrada nadesłanego, niepotwierdza się, jakoby on zachęcał Don Pedra do powrotu, w celu odzyskania tronu Brazylijskiego. Wdowa po sławnym żeglarzu Cook, dotąd żyje; ma przeszło lat sto, mieszka w Clapham. — Z listów odebranych z Buenos-Ayres z d. 17 sierpnia, pokazuje się że nieporozumienia dotąd między stronnikami nieustały. Jenerał Rosas pociągnął z wojskiem przeciwko Indjanom. Don Miguel Jose Garcia posady ministra skarbu nieprzyjął. — Panowie Tagle i Ugarteche do ministerjum weszli. Co do handlu ten zupełnie ustał. (*G. R. P.*)

BELGIA

Bruxella 9 Października.

Wielu officerów z armii Belgijskiej, zgłosiło się do ministra woyny z prożbą, o pozwolenie udania się do Portugallii, w zamiarze służenia pod chorągwiami Donny Marji.

Rząd ustanowił kommissyę z woyskowych i cywilnych lekarzy składającą się, w celu zbadania choroby ocz, która się znacznie w wojsku belgijskiem szerzy. *(G. R. P.)*

HOLLANDYA.

Wczoraj w południe zgromadziła się znowu rada gabinetowa, która naradzała się nad propozycjami xięcia Schwarzenberg. Gazeta handlowa Amszterdamska wyraża się: »Cel missji xięcia Schwarzenberg nie został osiągnięty, lecz zawsze spodziewamy się pomyślnego skutku. Ministrowie zdają się bydź skłonni do przychylenia się do przedstawień posła, i do żądania zezwolenia sejmu związkowego do odstąpienia Luxemburga, to albowiem jest jedynym środkiem, do rozpoczęcia na nowo układów w Londynie. *(G. R. P.)*

PORTUGALIA

Lizbona 6 Października.

Cronica Constitutional zawiera urzędowy raport o potyczkach pomiędzy załogami Faro i Lagos, jak również o zajęciu miasta Obidos, list gubernatora w Peniche barona la Bauderia, do hr. Sandalha: »Peniche, d. 30 Września. Mości Panie! właśnie wróciłem z Peniche i ledwie tyle mam czasu, aby donieść JW. panu, iż to miasto, z całą artylerją, amunicją wojenną, wielu sprzętami i żywnością, po żywym ogniu z dział i ręcznej broni, dostało się w nasze ręce, które załoga nieprzyjacielska spiesznie opuściła. Przy tej sposobności, przesyłam JW. panu list pożegnawczy jenerała Bourmont, do tutejszego gubernatora w Obidos, byłego oficera francuskiego pisany, ten został pojmany; i będzie JW. panu przez oddawcę listu przystawiony. Strata nasza wynosi tylko kilkunastu ranionych. Niech Bóg zachowa JW. pana etc.

(pod.) *La Bauderia.*

W gazetach Angielskich z d. 15 października czytamy: Onegdaj zawinęły trzy parowe statki z Lizbony do Anglii. Powrócił tu pułkownik Evans z depeszami, podaje on bardzo korzystny opis o siłach konstytucjonistów portugalskich, które d. 6 października w obrębie linij Lizbońskich 20,000 ludzi, pomiędzy którymi 9000 regularnego wojska, wynosić miały. Znajdujące się na innych punktach siły zbrojne są następujące: 2500 liniowego woyska w Peniche, 4,500 ludzi w Oporto, a oprócz tego jest 1,800 ludzi — ogółem 28,000; policzyć jeszcze wypada gwardyę narodową w Oporto i kilka oddziałów guerylasów. Wojsko miguelistowskie podają zaś na 14,000 przed Lizboną 7500 ludzi przed Oporto i mnóstwo guerylasów, powiększej części przez duchownych dowodzonych. To wojsko ma się w bardzo złym stanie znajdować, dla tego postanowiono w Lizbonie, d. 10 Października z całą siłą na miguelistów uderzyć. Z marszałkiem Bourmont udało się 80 oficerów do Hiszpanii.

Globe donosi z Falmuth z d. 12.— Wczoraj odebraliśmy wiadomość z Lizbony i Oporto. Miguelistami dowodzi teraz jenerał O'Donnel, rodem z Hiszpanii, ale z irlandzkiej rodziny. Parowy statek *Soho* przywiózł wiadomość, że kiedy odpływał z Lizbony, konstytucyoniści wyruszali z miasta dla atakowania miguelistów wotwartém polu. Byli oni najlepszem ożywieni duchem. Kiedy tak rzeczy stoją, spodziewamy się co chwila stanowczych wypadków w Portugalii.

Według dziennika *Morning Herald*, gubernator warowni Peniche zdobywszy dnia 29 września Obidos posunął się do Torres-Vedras i ma zamysł w paść w tył miguelistom przed Lizboną stojącym.

Oporto d. 7 Października.

Don Pedro pod d. 31 Sierpnia wydał bardzo surowe postanowienie. Na mocy tego postanowienia, własność wszelka miguelistów, ma bydź na skarb wzięta, z takowego zaś funduszu będą wynagrodzeni ci, którzy swe majątki za rządu Don Miguela potracili. Mieszkańcom Oporto niepodoba się i to, że Don Pedro dla obrony Lizbony, ogolocił pierwsze, które ogromne ofiary dla niego czyniło. Podług tego listu załoga w Oporto niema więcéj jak 1500 ludzi wynosić, gdy tymczasem nieodległe uwijają się Migueliści w znacznych bandach, łatwo mogliby uderzyć na miasto i one opanować. Od strony

Villa Nova częste bywają utarczki z różnem szczęściem dla obu stron. *(G. R. P.)*

SZWAYCARYA.

Bazyleia 16 Października.

Nareście doczekaliśmy się chwili swobodnej w naszych marach! Wojsko związkowe po 66 dniach służby w naszém mieście pełnionej, w dniu wczorajszym wieczorem powierzyło znowu naszego kraju wojsku straż miast, i dziś o godzinie 7 opuściło nasze mury. Mimo niechęci obywatelów, z pobytu tych nieproszonych gości, niemożna jednak odmówić im przyzwojtego zachowania się: tak dalece, że żadna skarga przeciwko żadnemu nie zaszła. Szwajcarowie francuzcy, szczególniej kantonu Waad, odznaczyli się od innych związkowych niemieckich, grzecznością i karnością; postawa ich prawdziwie wojskowa. Z tego względu więcéj ściągnęli na siebie uwagę mieszkańców. — Wojsko związkowe także ze strony mieszkańców w żywność i inne potrzeby było jak najregularniej zaopatrzone. Nowa wielka rada w poniedziałek po pierwszy raz zebrała się, a obrawszy z-pośród siebie piętnastu członków, nowy rząd postanowiła. — Spodziewano się że z dawniejszych członków rządu będą niektórzy na nowo obrani, jakoż PP. Burkhardt i Frey na burmistrzów wyniesieni. W teraźniejszym rządzie zasiada; 4ch-rękodzielników, jeden włościanin, dwaj prawnicy i 8 kupców. *(G. H.)*

GRECYA

Nauplia 15 Września.

Dekret królewski z d. 4 z. m. ogłosił nie zawisłość kościoła greckiego, a to stósownie do życzenia zgromadzonych w Nauplii metropolitów, arcybiskupów i bisknpów państwa w liczbie 38 prałatów. Tenże dekret mianuje następujący synod, który pod zwierzchnictwem króla, najwyższą władzę kościelną sprawować będzie. Kościół grecki odtąd nosić będzie nazwisko: »Prawowierny wschodni apostolski kościół w królestwie Greckiem.« Król jest naczelnikiem zarządu kościelnego: prezydentem nieustającego św: synodu będzie metropolita Koryntbu x. Kirillos, proknratorem państwa przy św. synodzie radca ministerjalny Dr. Schinas X. Parniakides sekretarzem. Prezydent pobierać będzie dochodu 3,000 drachmów, prokurator państwa i czterech radców synodu po 2,400 drachmów, sekretarz tąż samą summę a nadto gratyfikacji 600 drachm. Swięty synod zostawać będzie, pod ministrem wyznań religjinych i oświecenia publicznego.

Dnia 2 Października.

Pomimo usiłowań rejencyi nie czyni Grecja tak spiesznie postępów w ulepszeniach wewnętznéj organizacyi, jak się dawniéj spodziewano. Większość przychylna jest nowemu rządowi, lecz zawiedziona chciwość chwały, pomnaża codziennie liczbę niechętnych. Tłumacz rejencyi Fraskilis został na zawsze z Grecji wygnany, knował on bowiem spisek w zamiarze odebrania władzy rejencyi, i oddania téjże jeszcze małoletniemu królowi. Pewną jest rzeczą że ta intryga Hr. Armansperg jak i innym osobom była obcą; zwłaszcza z wyznania Fraskilis poznano wszystkich winowayców.

Jenerał Kataczi, poseł Ces. Rossyjski w Grecyi przybył tu i przyjęty został od Króla Ottona i rejencyi z okazałością — monety tureckie zakazane w całem królestwie.

(G. R. P.)

Doniesienia.

Podpisany ma honor donieść, iż będąc na ostatnim jarmarku w Lipsku, sprowadził tak z tego, jako i wprost z fabryk, do swego magazynu w Sukiennicach będącego, wielką partyą sukien, *Cuir de laine*, *Drap Ceffu*, *Wigonie*, tak francuskich jako i angielskich w różnych kolorach i gatunkach z pierwszych fabryk Louvier, Verou i Niderlandzkich, tudzież średnie sukna szaraczki ciemne i jasne po zł. 7½ do 8 z Gerlich co wszystko za mierną i rzetelną cenę *à prix fixe*, sprzedawać ofiaruje. — Kraków 26 października 1833 r.

Kajetan Fuchs.

Podpisany ma zaszczyt donieść szanownej publiczności, iż otwartą została w ulicy szpitalney [w miejscu byłej poczty Pruskiej] nowa

RESTAURATORNIA i BILLARD

pod znakiém

ZŁOTEJ TRĄBKI

Osoby chcące go zaszczycać swą obecnością znajdą zadowolenie w urządzeniu smacznych potraw, przy nayspieszniéjszej usłudze, za umiarkowaną cenę.

Jan Stahling.

W tymże domu znayduje się **KARETA** w dobrym stanie do sprzedania lub zamiany.